

Verzuim: vroegtijdig signaleren voorkomt erger

Het recht op onderwijs is een grondrecht voor alle kinderen en jongeren in Nederland. Kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot mondige, zelfstandige volwassenen, voldoende toegerust om een baan te vinden.

Aan het recht op onderwijs zijn duidelijke verplichtingen verbonden. Deze gelden voor de leerling, zijn/haar ouders of verzorgers, de school en de gemeente, met daarbij slechts één doel: dat iedereen een zogeheten startkwalificatie haalt dan wel tot zijn achttiende jaar naar school gaat. Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo diploma (minimaal niveau 2). De verplichtingen zijn onder andere gesteld in de Leerplichtwet 1969. Het toezicht op de naleving van deze wet is opgedragen aan de burgemeester en wethouders van alle Nederlandse gemeenten.

Voor de uitvoering van dit toezicht heeft de gemeente leerplichtambtenaren in dienst voor alle in de gemeente ingeschreven en/of woonachtige jongeren van 5 tot 18 jaar.

De taak van de leerplichtambtenaar bestaat uit toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet 1969. Om deze taak goed uit te voeren kan de aanpak gericht zijn op preventie verzuim, voorlichting, doorverwijzing, bemiddeling, signalering, handhaving of maatschappelijke zorg. De leerplichtambtenaar werkt daartoe samen met scholen, ouder(s) en hun kind(eren), (jeugd) zorginstellingen.

Er is sprake van wettelijk ongeoorloofd verzuim als een kind/ jongere niet op school verschijnt terwijl dit niet gemeld is of waarvoor vooraf geen toestemming is verleend. Naast het melden van verzuim, wat wettelijk verplicht is, zijn er ook bepaalde vormen van verzuim waarvoor geen meldingsplicht geldt (signaalverzuim). Dit betreft bijvoorbeeld jongeren die zich vaak met een onduidelijke reden, zoals ziekte, afmelden. Door de leerplichtambtenaar tijdig te informeren wordt samen bepaald wat nodig is om het (dreigend) verzuim op te heffen of te voorkomen. In de verzuimkaart is schematisch het soort (signaal)verzuim vermeld, dat aan de leerplichtambtenaar moet worden gemeld. Daarbij zijn de te ondernemen acties van de scholen en van leerplicht weergegeven.

Hoe te melden?

Het hoofd van een school of onderwijsinstelling heeft een meldingsplicht die is vastgelegd in de Leerplichtwet 1969. Deze meldingsplicht houdt in dat verzuim tijdens les- of praktijktijd van een leerling zonder geldige reden, gemeld moet worden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woont of verblijft. Men is verplicht te melden bij verzuim van 16 lesuur in 4 aaneengesloten lesweken (vakantie niet meetellen). Ook veelvuldig te laat komen is verzuimen! De meldingen worden gedaan aan de leerplichtambtenaar via DUO. Het PO en SO meldt via een formulier op de website www.rblwest-brabant.nl.

Bemiddeling en doorverwijzing

Zodra een school melding van schoolverzuim of voortijdig schoolverlaten doet, stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. Hierbij is het belangrijk dat inzichtelijk is welke acties de school zelf heeft ondernomen om het verzuim of het voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De school heeft tenminste voorafgaand aan de melding met de jongere en eventueel ouders/verzorgers de oorzaken van het verzuimen en dreigende schoolverlaten onderzocht en besproken. Op basis van de beschikbare informatie kan de leerplichtambtenaar dan samen met de school, jongere en ouders een vervolgaanpak uitwerken. Op deze manier wordt geprobeerd vroegtijdig te interveniëren, zodat de jongere onderwijs blijft volgen en voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt kan betreden (het doel van de startkwalificatie).

Handhaving

Soms leveren bemiddeling en/of verwijzing niet het gewenste resultaat op. In dat geval kan een juridische aanpak noodzakelijk zijn. Bij licht schoolverzuim kan een jongere (vanaf 12 jaar) worden verwezen naar Halt voor een werk/leerstraf.

Zodra er sprake is van zorgwekkend schoolverzuim kan de leerplichtambtenaar de opdracht krijgen van het OM om proces-verbaal op te maken. Dat geldt ook voor luxe verzuim. Een proces-verbaal kan, afhankelijk van de situatie, worden opgemaakt tegen jongeren vanaf 12 jaar en/of ouders/verzorgers.

Samenwerking met scholen

De aanpak van verzuim is meer dan ooit een zaak van alle betrokkenen. Het welzijn en de toekomst van de kinderen hangt er vanaf. Goed samenspel tussen de scholen en Leerplicht biedt mogelijkheden om die aanpak nog verder te verbeteren. Om snel te kunnen ingrijpen als dat nodig is, maar ook om risicoleerlingen op te sporen en preventieve maatregelen te treffen.

Bij vragen, kunt u contact opnemen met de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de betreffende jongere (zie onze website www.rblwest-brabant.nl)

LEERPLICHT
/REGIONAAL BUREAU
/WEST-BRABANT

Claudius Prinsenlaan 14, 4811 DK Breda
Postadres: Postbus 90156, 4800 RH Breda
T (076) 529 81 10
info@rblwest-brabant.nl
www.rblwest-brabant.nl

Verzuimkaart 'hoe te handelen'

Leer- en kwalificatieplichtigen		
Soort melding	Actie door school	Actie leerplicht (LPA)
In-/uitschrijving (art. 18 lid 1 Leerplichtwet 1969)	Wettelijk: Uiterlijk melden binnen 7 dagen via DUO (BRON)	RBL verwerkt meldingen van DUO
Ongeoorloofde laat komen (PO en VO)	Volgens richtlijn OM <ul style="list-style-type: none"> Administratie bijhouden van verzuim. Tot 12x verantwoordelijkheid school; V.a. 10x kan school melden aan LPA via DUO (of via RBL website, www.rblwest-brabant.nl indien geen verbinding met DUO) voor een waarschuwing. Na de waarschuwing kan vanaf 12x een HALTverwijzing opgemaakt worden. School dient wederom te melden. Aan behandelend LPA verzuimoverzicht sturen en andere relevante stukken. 	Na ontvangst verzuimmelding, een totaaloverzicht van al het schoolverzuim en aanvullende informatie van school start de LPA een onderzoek. De LPA neemt in eerste instantie contact op met school. De LPA kan ouders: waarschuwen, doorverwijzen naar de hulpverlening of een proces-verbaal opmaken. Kan jongeren: waarschuwen, doorverwijzen naar de hulpverlening, een Halt verwijzing of een proces-verbaal opmaken.
Relatief of signaalverzuim (spijbelen) (art. 21 lid 1 Leerplichtwet 1969)	Wettelijk: <ul style="list-style-type: none"> Administratie bijhouden van verzuim. Verplicht melden verzuim van 16 lesuur in 4 aaneengesloten lesweken (vakantie niet meetellen). Melden aan LPA via DUO (of via RBL website, www.rblwest-brabant.nl indien geen verbinding met DUO) Aan behandelend LPA verzuimoverzicht sturen en andere relevante stukken. 	Na ontvangst verzuimmelding, een totaaloverzicht van al het schoolverzuim en aanvullende informatie van school start de LPA een onderzoek. De LPA neemt in eerste instantie contact op met school. De LPA kan ouders: waarschuwen, doorverwijzen naar de hulpverlening of een proces-verbaal opmaken. Kan jongeren: waarschuwen, doorverwijzen naar de hulpverlening, een Halt verwijzing of een proces-verbaal opmaken.
	Wenselijk: Zorgwekkend verzuim eerder melden in overleg met LPA (tijdens spreekuur op school).	
Ziekmelding	Wettelijk: Volg eigen ziekteverzuimbeleid en zet waar nodig M@zI-arts of GGD arts in.	Geen formele rol voor leerplicht (wel een adviserende functie).
	Wenselijk: Twijfelachtig/zorgelijk ziekteverzuim z.s.m. bespreken met LPA en/of schoolarts GGD.	LPA kan op huisbezoek om onderzoek te doen naar het verzuim.
Schorsing (art. 18 lid 1 leerplichtwet) (art. 40 WPO en art. 27 WVO)	Wettelijk: Zie voor procedure de van toepassing zijnde onderwijswet. Let op informatieplicht aan onderwijsinspectie.	Wettelijke controle ligt bij de onderwijsinspectie en de school. LPA kan adviseren en zo nodig bemiddelen.
	Wenselijk: Afschrift aan LPA.	
Verwijdering (art. 18 lid 1 leerplichtwet) (art. 40 WPO en art. 27 WVO)	Wettelijk: Wettelijke procedure volgen door school. Denk om rol inspectie! Voornemen tot verwijdering terstond melden via RBL website, www.rblwest-brabant.nl .	Geen formele rol voor leerplicht (wel een adviserende functie). De LPA staat in contact met het samenwerkingsverband.
	Ingevolge art. 27 WVO en art. 40 WPO is het niet toegestaan de leerling uit te schrijven als daar geen inschrijving op andere school/ instelling tegenover staat. Zo nodig zelf inbrengen bij het eigen samenwerkingsverband.	
Extra verlof voor vakantie wegens aard beroep ouder(s)/verzorger(s) (art. 11f/13a Leerplichtwet)	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheden zeer beperkt. Max. 1x per jaar, 10 lesdagen. Niet in eerste twee lesweken na de zomervakantie. 	Zie voor voorwaarden www.rblwest-brabant.nl/formulieren/richtlijnen OM
	<ul style="list-style-type: none"> Ouders vragen 8 weken van tevoren schriftelijk verlof aan bij directeur school. 	
	<ul style="list-style-type: none"> Directeur beslist schriftelijk en gemotiveerd en geeft mogelijkheid tot bezwaar/beroep aan. 	
Verlof wegens 'andere gewichtige omstandigheden' (art. 11g/14 Leerplichtwet 1969)	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheden zeer beperkt. Ouders dienen een schriftelijk verzoek in, 8 weken van tevoren en anders z.s.m. bij directie. 	Zie voor voorwaarden www.rblwest-brabant.nl/formulieren/richtlijnen OM
	Directeur beslist op verzoeken tot en met 10 lesdagen en doet dat schriftelijk en gemotiveerd en geeft mogelijkheid tot bezwaar en beroep aan.	
	Is verzoek >10 dagen, dan stuurt de directeur het verzoek direct door naar LPA (via website www.rblwest-brabant.nl).	
In het algemeen geldt:	Geen toestemming verleend en toch vertrokken? VO meldt luxeverzuim via DUO. PO en SO melden luxeverzuim via de website www.rblwest-brabant.nl .	Onderzoek LPA volgt.
Vrijstellingen van inschrijving art. 5 onder a, b, c, art. 5a, art. 15 Vervangende leerplicht Art. 3a, 3b	Wettelijk: Ouders doorverwijzen naar LPA of naar de RBL website www.rblwest-brabant.nl voor aanvraag vrijstelling art. 5 onder a, b, c, art. 5a. Zelf contact opnemen met LPA bij aanvraag art. 3a, 3b en art. 15. De ouders vragen formeel de vrijstelling aan.	LPA onderzoekt en beoordeelt de aanvraag (zo nodig met een verklaring van een deskundige en/of met een verklaring van een onderwijskundig rapport). Vervolgens wordt de vrijstelling afgegeven of afgewezen en schriftelijk aan ouders kenbaar gemaakt. Bezwaar- en beroepsprocedure is van toepassing.